

Elevpanel för longitudinella studier

Elevpanel 4 - Från grundskolan genom gymnasieskolan 1998 – 2002

Pupil panel for longitudinal studies. From the compulsory school through the upper secondary school 1998 - 2002

I korta drag

Allt fler elever fortsätter till gymnasieskolan men en av fyra avbryter studierna

Andelen elever som påbörjar en gymnasieutbildning inom tre år efter grundskoleavgången har ökat till 98 procent i denna undersökning. I tre tidigare undersökningar var motsvarande andelar 97 procent (1997), 93 procent (1992) och 91 procent (1987).

Tre fjärdedelar av eleverna i gymnasieskolan har slutfört en gymnasieutbildning fyra år efter grundskoleavgången. Det är en minskning med ca 10 procentenheter jämfört med motsvarande undersökning för fem år sedan.

Fler och fler elever avbryter sina gymnasiestudier. Undersökningen visar att ca 25 procent avbryter studierna.

Av elever som fått stödundervisning i årskurs 9 fullföljer endast ca 40 procent en gymnasieutbildning inom fyra år efter grundskoleavgången.

De avbryter också sina gymnasiestudier i högre utsträckning nu än tidigare. Fyra år efter grundskoleavgången har hälften av de som fått stöd i årskurs 9 avbrutit sina gymnasiestudier. Vid undersökningen fem år tidigare var motsvarande andel ca en tredjedel.

Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

Marcia Olavarria, SCB, tfn 019-17 66 85, marcia.olavarria@scb.se
Ola Hagfall, SCB, tfn 019-17 67 37, ola.hagfall@scb.se

Statistiken har producerats av SCB, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1404-5893 Serie UF 73 – Utbildning och forskning. Utkom den 19 september 2003.
Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.
Utgivare av Statistiska meddelanden är Svante Öberg, SCB.

Innehåll

Statistiken med kommentarer	4
Bakgrund	4
Gymnasieskolans organisation	4
Från grundskolan genom gymnasieskolan	4
Sociala skillnader	5
Intagen i gymnasieskolan	5
Direkt till gymnasieskolan	5
Tre år efter grundskolans slut	6
Programval och social bakgrund	6
Studiesituationen fyra år efter grundskolans slut	6
Studieavbrott	7
Mest avbrott bland intagna på individuella program	8
Avgångna från gymnasieskolan	9
Gymnasieutbildning efter kön och social bakgrund	9
Elever som inte fortsatte direkt till gymnasieskolan	13
Elever som haft stödundervisning i grundskolan	13
Hälften av eleverna med stödundervisning avbryter gymnasiestudierna	13
Låg andel avgångna bland elever med stödundervisning	14
Tabeller	15
Teckenförklaring	15
1. Studiesituation vårterminen 2002 för elever som slutade årskurs 9 vårterminen 1998. Social bakgrund och kön. Procent	15
2. Intagna i gymnasieskolan t.o.m. 2000. Social bakgrund och kön. Procent	16
3. Uppgift om intagna på program tre läsår efter grundskolan, elevpanel 1- 4. Kön. Procent	17
4. Förhållande för ej intagna i gymnasieskolan höstterminen 1998. Social bakgrund och kön. Procent	18
5. Studiesituation fyra år efter avslutad grundskola. Elevpanel 1–4. Program och kön. Procent	18
6. Avgångna från gymnasieskolan t.o.m. 2002. Social bakgrund och kön. Procent	19
7. Studiesituation våren 2002 för elever som omfattades av stödåtgärder under högstadietiden. Kön. Procent	19
Fakta om statistiken	20
Detta omfattar statistiken	20
Definitioner och förklaringar	20
Så görs statistiken	22
Bra att veta	23

Annan statistik	23
In English	24
Summary	24
All the more pupils continue to upper secondary school but one in four drop out of studies	24
List of tables	24
List of terms	25

Statistiken med kommentarer

Bakgrund

Sedan 1960-talet har Statistiska centralbyrån (SCB) samlat in uppgifter som belyser elevers väg genom skolväsendet. Insamlingen har skett inom ramen för projektet "Utvärdering genom uppföljning", där undersökningen "Elevpaneler för longitudinella studier" ingår. Medverkande i projektet är SCB, Göteborgs universitet, Skolverket, Högskoleverket och Lärarhögskolan i Stockholm.

Projektets syfte är att möjliggöra både längdsnitts- och tvärsnittsundersökningar så att man kan beskriva elevers väg genom utbildningssystemet.

Gymnasieskolans organisation

Våren 1991 fattade riksdagen beslut om den nya treåriga gymnasieskolan. Läsåret 1995/96 hade reformen införts i hela landet. Linjer och specialkurser i gymnasieskolan ersattes av 16 nationella program samt ett specialutformat och ett individuellt program.

På specialutformade program har eleverna möjlighet att kombinera delar från de nationella programmen på ett friare sätt. Specialutformade program kan även utformas individuellt för en elev för att tillgodose den enskilda elevens behov av kunskaper.

Alla elever som inte har tagits in på ett nationellt program eller som avbrutit en påbörjad utbildning erbjuds en utbildning på ett individuellt program. Programmet kan vara av olika längd och med mycket varierat innehåll och bestäms utifrån den enskilda elevens behov. Målsättningen är att eleven senare ska gå över till ett nationellt eller specialutformat program. I annat fall får eleven slutbetyg från ett individuellt program, när eleven fullföljt den studieplan som lagts upp.

Från grundskolan genom gymnasieskolan

I föreliggande rapport beskrivs övergången till samt vägen genom gymnasieskolan för eleverna i elevpanel 4. Dessa elever avgick från grundskolan vårterminen 1998. Individuella avvikelser kan förekomma. Ett fåtal elever kan av olika skäl ha avgått tidigare eller senare än majoriteten. Det ursprungliga urvalet för denna panel var 8 756 elever vilket motsvarade ca 10 procent av samtliga elever i årskurs 3 år 1992.

Denna redovisning omfattar 96 procent av det ursprungliga urvalet. Bortfallet utgörs av dem som någon gång under grundskoleperioden avböjt medverkan i undersökningen eller av dem som fram till 2003 avlidit, flyttat utomlands, fallit bort av sekretesskäl eller gått i särskola. Av eleverna är 49 procent flickor och 51 procent pojkar. 86 procent av eleverna hade svensk bakgrund (födda i Sverige med minst en inrikes född förälder).

Liknande rapporter har tidigare tagits fram för elevpanel 1, 2 och 3. Dessa elever avgick från grundskolan 1983, 1988 och 1993. I den fortsatta redovisningen kommer vissa jämförelser att göras med tidigare elevpaneler.

Sociala skillnader

För att beskriva elevernas sociala bakgrund används en socioekonomisk indelning (SEI), se sidan 22. I tabellen nedan visas en jämförelse mellan de olika elevpanelerna avseende socioekonomisk indelning.

Föräldrar som inte kunnat klassas enligt SEI samt de som det saknas uppgifter för redovisas i gruppen "övriga".

Fördelning efter socioekonomisk indelning för elevpanel 1-4. Procent

Socioekonomisk indelning, SEI	EP 1	EP 2	EP 3	EP 4
Ej facklärd arbetare	19	17	15	16
Facklärd arbetare	19	17	16	18
Lägre tjänstemän	13	12	12	11
Tjänstemän mellannivå	20	22	22	23
Högre tjänstemän	11	16	17	17
Företagare/Lantbrukare	13	10	10	7
Övriga	5	6	8	8
Samtliga	100	100	100	100

Intagen i gymnasieskolan

Direkt till gymnasieskolan

Nästan alla elever som slutade grundskolan 1998 sökte direkt till gymnasieskolan. Endast två procent valde att inte söka vidare. Två procent av de elever som sökte blev inte intagna. Fyra av fem sökande togs in på sitt förstahandsval.

Övergång till gymnasieskolan höstterminen 1998 för elevpanel 4. Fördelning efter kön. Procent

	Flickor	Pojkar	Totalt
Samhällsvetenskapsprogrammet	34	19	27
Naturvetenskapsprogrammet	20	24	22
Individuella program	6	8	7
Specialutformade program	4	6	5
Övriga program, varav:	32	39	35
Estetiska programmet	6	3	4
Hotell och restaurang programmet	5	3	4
Elprogrammet	0	8	4
Handel & administrationsprogrammet	3	4	4
Barn och fritidsprogrammet	5	2	3
Ej sökt	2	2	2
Sökt, ej intagen	2	2	2
Totalt	100	100	100

Direktövergången från grundskolan till gymnasieskolan fortsätter att öka. Höstterminen 1998 började 96 procent av samtliga elever i gymnasieskolan. I de tre tidigare elevpanelerna var motsvarande andelar 95, 87 respektive 86 procent för elevpanel 3, 2 och 1.

En tredjedel av flickorna valde samhällsvetenskapsprogrammet. En fjärdedel av pojkarna valde naturvetenskapsprogrammet.

Elva procent av de elever som började gymnasieskolan höstterminen 1998 bytte och började om på ett annat program höstterminen 1999. Totalt 13 procent bytte program under en period på tre år.

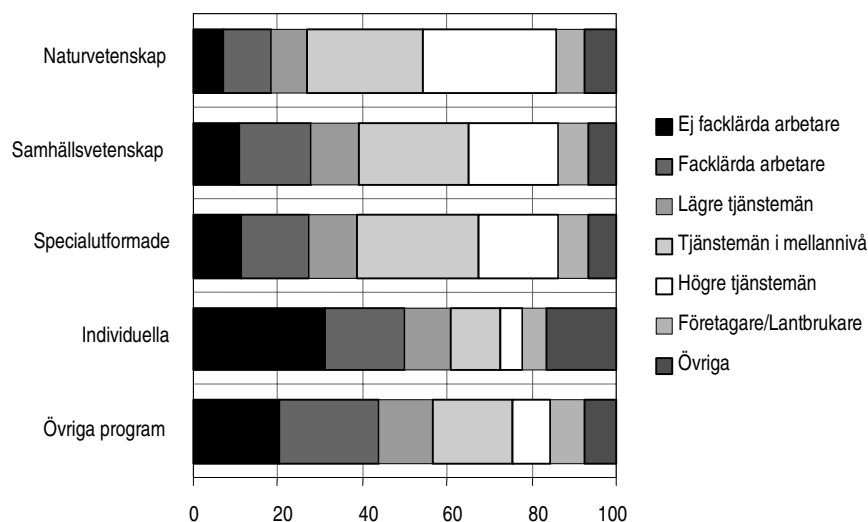
Tre år efter grundskolans slut

Efter grundskolan övergick 96 procent av eleverna direkt till gymnasiestudier. Tre år senare hade totalt 98 procent av eleverna fortsatt till gymnasieskolan. En procent av årskullen hade inte kommit in på ett gymnasieprogram. Som framgår av tabell 3 (sid.18) har andelen som inte sökt till gymnasieskolan minskat undan för undan i de fyra undersökta elevpanelerna. För flickor har andelen minskat från åtta procent i elevpanel 1 till nära noll procent för elevpanel 4 och för pojkar har andelen minskat från 10 procent i elevpanel 1 till nära noll procent i elevpanel 4.

Programval och social bakgrund

Om man ser till vilka elever som tas in på naturvetenskapsprogrammet utgör barn till "högre tjänstemän" (31%) och "tjänstemän i mellannivå" (27%) de största socioekonomiska grupperna. För elever på samhällsvetenskaps- och specialutformade program är den vanligaste socioekonomiska bakgrunden "tjänstemän i mellannivå". Eleverna på individuella program kom i hög utsträckning från hem i gruppen "ej facklärd arbetare".

Intagna i gymnasieskolan t.o.m. 2002. Fördelning på typ av program för respektive socioekonomisk grupp. Procent

Studiesituationen fyra år efter grundskolans slut

Fyra år efter avslutad grundskola hade sju av tio ungdomar i hela undersökningen avslutat en utbildning i gymnasieskolan. Studieavbrotten har ökat markant i elevpanel 4 och utgör hela 24 procent. Med studieavbrott avses i den här rapporten att en elev tagits in höstterminen 1998 eller 1999 och inte avgått från gymnasieskolan vårterminen 2002 eller tidigare. Beteckningen "ej avgått" gäller elever som tagits in 2000 och ännu inte hunnit fullfölja studierna i gymnasieskolan.

En jämförelse med tidigare paneler visar att andelen elever som avgått från gymnasieskolan fyra år efter grundskoleavgången minskat med 11 procentenheter. I elevpanel 4 har också en högre andel elever avbrutit sina studier, 21 procent av flickorna och 27 procent av pojkarna.

Studiesituation fyra läsår efter grundskoleavgången för elevpanel 1 (1987), elevpanel 2 (1992), elevpanel 3 (1997) och elevpanel 4 (2002). Kön. Procent

Totalt	EP 1	EP 2	EP 3	EP 4
Avgått från gymnasieskolan	82	84	83	72
Avbrutit gymnasieskolan	9	8	11	24
Ej avgått från gymnasieskolan	.	.	3	2
Ej intagen i gymnasieskolan	9	7	3	2
Samtliga	100	100	100	100

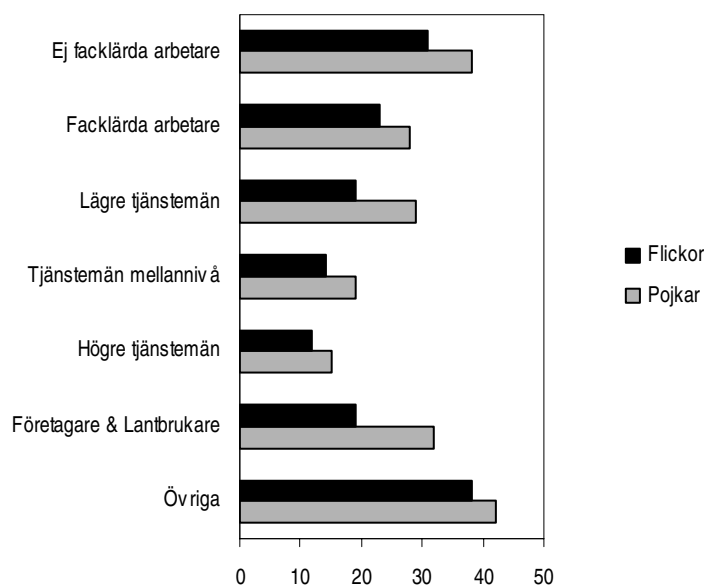
Flickor	EP 1	EP 2	EP 3	EP 4
Avgått från gymnasieskolan	82	84	84	76
Avbrutit gymnasieskolan	10	9	10	21
Ej avgått från gymnasieskolan	.	.	4	1
Ej intagen i gymnasieskolan	8	7	3	2
Samtliga	100	100	100	100

Pojkar	EP 1	EP 2	EP 3	EP 4
Avgått från gymnasieskolan	81	85	82	69
Avbrutit gymnasieskolan	8	8	12	27
Ej avgått från gymnasieskolan	.	.	3	2
Ej intagen i gymnasieskolan	10	7	3	2
Samtliga	100	100	100	100

Studieavbrott

Elever vars föräldrar var "ej facklärd arbetare" eller som tillhörde gruppen "övriga" fullföljde inte studierna i samma utsträckning som elever från övriga socioekonomiska grupper. Bland barn till "ej facklärd arbetare" var det 35 procent som avbröt en påbörjad gymnasieutbildning. Av de ungdomar vars föräldrar tillhör gruppen "övriga" var det ca 40 procent som avbröt sin gymnasieutbildning. Avbrotten var minst bland elever med föräldrar tillhörande gruppen "högre tjänstemän".

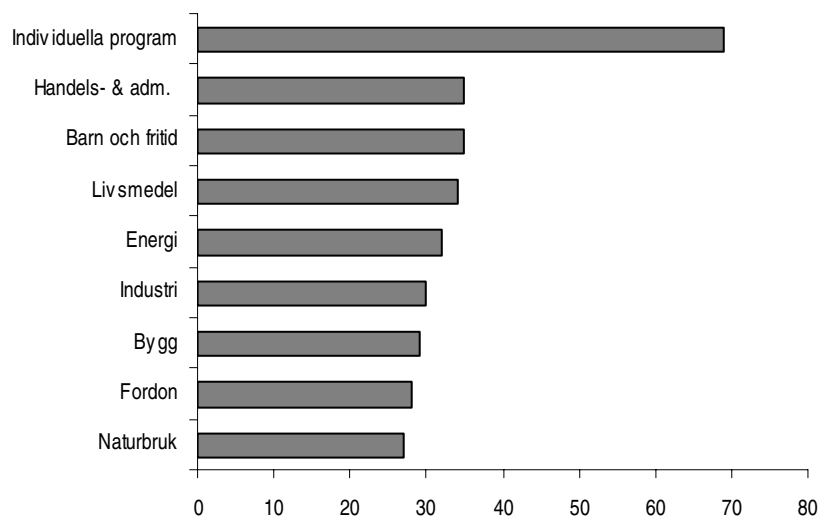
Elever i respektive socioekonomisk grupp som avbröt en påbörjad utbildning i gymnasieskolan. Kön. Procent.

Mest avbrott bland intagna på individuella program

Den i särklass högsta andelen avbrutna gymnasiestudier återfanns på de individuella programmen. Cirka 70 procent av samtliga intagna på individuella program avbröt sina gymnasiestudier. Nedan följer andelen avbrott per program för de nio gymnasieprogram med högst andel avbrutna gymnasiestudier.

Andel avbrutna gymnasiestudier per program. Procent

Den högsta andelen elever som fullföljde sina gymnasiestudier (90 procent) återfanns bland elever som påbörjade sina studier på naturvetenskapsprogrammet.

Motsvarande lägsta andel finns bland intagna på de individuella programmen, där 18 procent fullföljde en gymnasieutbildning. Detta är en ökning med 11 procentenheter från elevpanel 3.

Intagna elever som avbrutit eller avgått från gymnasieskolan. Fördelning på program. Procent

Intagen på program	Avgått samma program	Avgått annat program	Avbrutit eller ej avgått t.o.m. 02	Summa
Specialutformade	75	10	15	100
Hotell & Restaurang	71	6	23	100
Medie	69	8	23	100
Bygg	69	1	31	100
El	68	7	25	100
Fordon	69	2	29	100
International Baccalaureate	68	15	17	100
Naturvetenskap	68	22	10	100
Hantverk	65	12	23	100
Naturbruk	67	6	27	100
Omvårdnad	66	5	29	100
Industri	65	5	30	100
Samhällsvetenskap	65	16	19	100
Energi	63	4	33	100
Estetiska	63	14	23	100
Livsmedel	62	3	35	100
Barn och Fritid	60	4	36	100
Handels- och adm.	57	6	37	100
Individuella	2	16	83	100
Samtliga	61	14	26	100

Avgångna från gymnasieskolan

Fyra år efter grundskoleavgången hade sju av tio gymnasieelever avslutat sin utbildning. Det är en påtagligt lägre andel elever än i de tre tidigare elevpanelerna (se tabell sid. 7).

Pojkar avgår i första hand från naturvetenskapsprogrammet och för flickor är det vanligast att avgå från samhällsvetenskapsprogrammet.

Avgångna från gymnasieskolan fördelade på programgrupper. För elevpanel 1 t.o.m. 1987, elevpanel 2 t.o.m. 1992, elevpanel 3 t.o.m. 1997 och elevpanel 4 t.o.m. 2002. Kön.

Flickor	EP1	EP2	EP3	EP4
Studieförberedande program	41	46	49	
Yrkesförberedande program	54	50	50	
Naturvetenskapsprogrammet				18
Samhällsvetenskapsprogrammet				34
Specialutformade program				15
Individuella program				0
Övriga program	5	4	1	33
Totalt	100	100	100	100

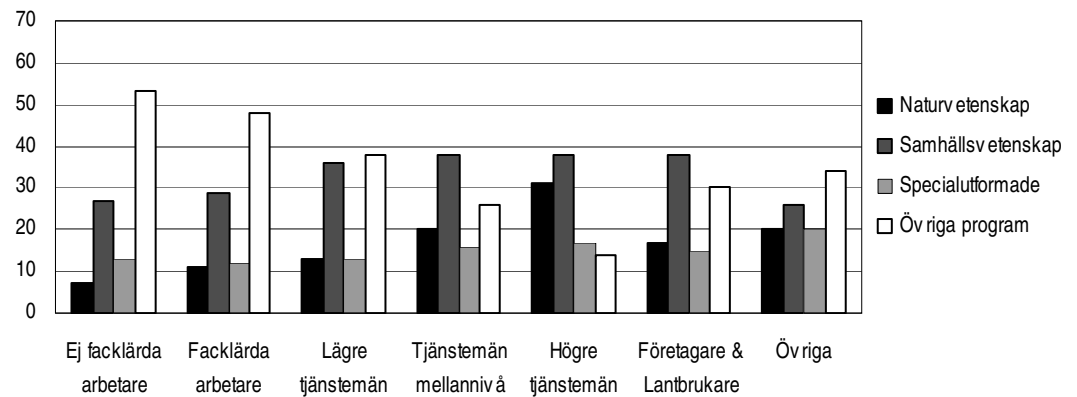
Pojkar	EP1	EP2	EP3	EP4
Studieförberedande program	35	40	44	
Yrkesförberedande program	60	56	55	
Naturvetenskapsprogrammet				24
Samhällsvetenskapsprogrammet				18
Specialutformade program				16
Individuella program				0
Övriga program	5	4	1	42
Totalt	100	100	100	100

Gymnasieutbildning efter kön och social bakgrund

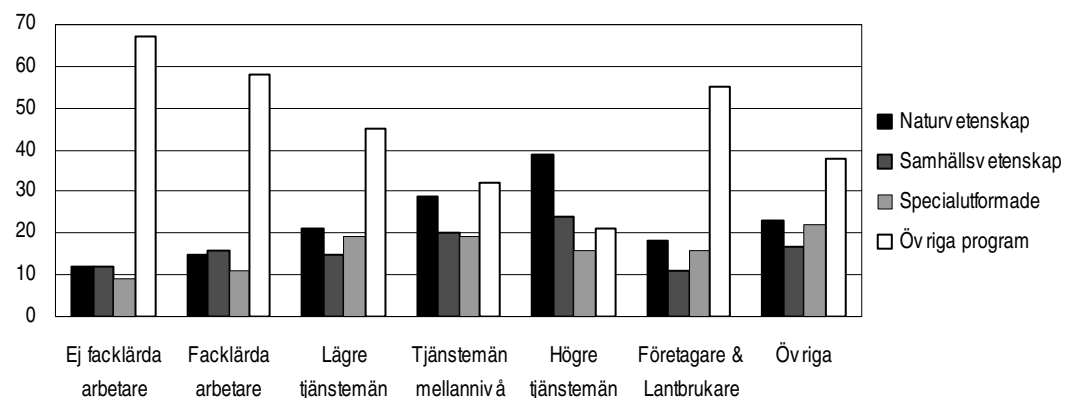
Det vanligaste avgångsprogrammet för flickorna var samhällsvetenskapsprogrammet, oavsett socioekonomisk bakgrund. I alla utom två socioekonomiska grupper var naturvetenskapsprogrammet det vanligaste avgångsprogrammet för pojkar. Antalet elever som avgått från individuella program är inte tillräckligt stort för att redovisas i diagrammet på nästa sida. "Övriga" program är en sammanslagning av flera gymnasieprogram, där inget enskilt gymnasieprogram är jämförbart i storlek med de tre här särredovisade gymnasieprogrammen (naturvetenskaps-, samhällsvetenskaps- och specialutformade program).

Valet av gymnasieprogram har ett klart samband med socioekonomisk bakgrund. Barn till "högre tjänstemän" avgår i högre utsträckning från naturvetenskapsprogrammet än övriga socioekonomiska grupper. Över hälften av barnen till "ej facklärd arbetare" och "facklärd arbetare" avgår från gruppen "övriga program".

Gymnasieutbildning för flickor. Fördelning på gymnasieprogram och social bakgrund. Procent

Gymnasieutbildning för pojkar. Fördelning på gymnasieprogram och social bakgrund. Procent

De tre vanligaste avgångsprogrammen är desamma för båda könen. Rangordnar man avgångsprogrammen efter andel avgångna ser man en traditionell könskillnad.

De vanligaste fem avgångsprogrammen för elever som avgått från gymnasieskolan. Procent

Flickor		Pojkar	
Program	Procent	Program	Procent
Samhällsvetenskap	34	Naturvetenskap	24
Naturvetenskap	18	Samhällsvetenskap	18
Specialutformade	15	Specialutformade	16
Estetiska	5	El	9
Omvårdnad	5	Fordon	6

**De vanligaste avgångsprogrammen för barn till ej facklärd arbetare.
Procent av samtliga i den gruppen.**

Flickor		Pojkar	
Program	Procent	Program	Procent
Samhällsvetenskap	27	EI	13
Specialutformade	13	Naturvetenskap	12
Barn- & Fritid	10	Samhällsvetenskap	12
Hotell- & Restaurang	9	Specialutformade	9
Omvårdnad	9	Fordon	9

**De vanligaste avgångsprogrammen för barn till facklärd arbetare.
Procent av samtliga i den gruppen**

Flickor		Pojkar	
Program	Procent	Program	Procent
Samhällsvetenskap	29	Samhällsvetenskap	16
Specialutformade	12	Naturvetenskap	15
Naturvetenskap	11	Fordon	11
Hotell- & Restaurang	8	EI	12
Omvårdnad	8	Specialutformade	11

**De vanligaste avgångsprogrammen för barn till lägre tjänstemän.
Procent av samtliga i den gruppen**

Flickor		Pojkar	
Program	Procent	Program	Procent
Samhällsvetenskap	36	Naturvetenskap	21
Specialutformade	13	Specialutformade	19
Naturvetenskap	13	Samhällsvetenskap	15
Omvårdnad	8	EI	7
Barn- & Fritid	6	Bygg	7

**De vanligaste avgångsprogrammen för barn till tjänstemän i mellannivå.
Procent av samtliga i den gruppen**

Flickor		Pojkar	
Program	Procent	Program	Procent
Samhällsvetenskap	38	Naturvetenskap	29
Naturvetenskap	20	Samhällsvetenskap	20
Specialutformade	16	Specialutformade	19
Estetiska	7	Estetiska	8
Omvårdnad	4	Medie	5

**De vanligaste avgångsprogrammen för barn till högre tjänstemän.
Procent av samtliga i den gruppen**

Flickor		Pojkar	
Program	Procent	Program	Procent
Samhällsvetenskap	38	Naturvetenskap	39
Naturvetenskap	31	Samhällsvetenskap	24
Specialutformade	17	Specialutformade	16
Estetiska	4	EI	5
Medie	2	Estetiska	3

**De vanligaste avgångsprogrammen för barn till företagare/lantbrukare.
Procent av samtliga i den gruppen**

Flickor		Pojkar	
Program	Procent	Program	Procent
Samhällsvetenskap	38	Naturvetenskap	18
Naturvetenskap	17	Specialutformade	16
Specialutformade	15	Fordon	15
Naturbruk	6	EI	12
Estetiska	5	Samhällsvetenskap	11

**De vanligaste avgångsprogrammen för barn till "övriga".
Procent av samtliga i den gruppen**

Flickor		Pojkar	
Program	Procent	Program	Procent
Samhällsvetenskap	26	Naturvetenskap	23
Naturvetenskap	20	Specialutformade	22
Specialutformade	20	Samhällsvetenskap	17
Omvårdnad	7	EI	5
Estetiska	4	Industri	5

Elever som inte fortsatte direkt till gymnasieskolan

Hösten 1998 stod fyra procent av avgångskullen från grundskolan utanför gymnasieskolan. Detta innebär en fortsatt minskning jämfört med tidigare elevpaneler. Av de elever som slutade grundskolan 1993 (elevpanel 3) var det fem procent som inte fortsatte direkt till gymnasieskolan. För elevpanel 2 var motsvarande andel 14 procent och för elevpanel 1 13 procent.

Gymnasiestart för elever som inte blev intagna 1998. Kön. Procent

	Flickor	Pojkar	Totalt
Intagen ht 99	62	65	64
Intagen ht 00	16	17	17
Intagen ht 01	11	9	10
Ej sökt, ej intagen t.o.m. ht 01	11	8	9
Samtliga ej intagna ht 98	100	100	100

Elever som haft stödundervisning i grundskolan

Andelen elever med stödundervisning minskade successivt under tiden i grundskolan. Totalt 11 procent av samtliga elever fick någon form av stöd i årskurs 9. Den fortsatta skolgången efter grundskolan såg annorlunda ut för de elever som hade haft någon typ av stödåtgärd någon gång under högstadiet jämfört med de som inte har fått stödundervisning.

Stödåtgärder årskurs 4-9. Kön. Procent

	Flickor	Pojkar	Totalt
Stödåtgärd någon gång på mellanstadiet	23	35	29
Stödåtgärd någon gång på högstadiet	15	26	21
Stödåtgärd i årskurs 9	7	14	11

Hälften av eleverna med stödundervisning avbryter gymnasiestudierna

I elevpanel 4 började en större andel elever med stödundervisning i årskurs 9 i gymnasieskolan jämfört med fem år tidigare men det var också fler av dessa elever som avbröt sina gymnasiestudier.

Studiesituationen fyra år efter grundskolan för elever med stödundervisning i årskurs 9. Elevpanel 2 (1992), 3 (1997) och 4 (2002). Kön. Procent

Flickor	EP 2	EP 3	EP 4
Avgått från gymnasieskolan	55	44	39
Avbrutit gymnasieskolan	13	35	49
Ej avgått från gymnasieskolan	.	16	8
Ej intagen i gymnasieskolan	32	4	5
Totalt	100	100	100

Pojkar	EP 2	EP 3	EP 4
Avgått från gymnasieskolan	63	56	39
Avbrutit gymnasieskolan	15	30	51
Ej avgått från gymnasieskolan	.	9	6
Ej intagen i gymnasieskolan	23	4	5
Totalt	100	100	100

Låg andel avgångna bland elever med stödundervisning

Fyra år efter grundskoleavgången hade 39 procent av elever med stödundervisning i årskurs 9 en slutförd gymnasieutbildning. Motsvarande andel för elever utan stödundervisning var 77 procent.

Mer än hälften (67 procent) av eleverna med stödundervisning i årskurs 9 och som avgått från en gymnasieutbildning avgick från gruppen "övriga program". Motsvarande andel för elever utan stödundervisning och som avgick från gruppen "övriga program" var 36 procent.

De vanligaste avgångsprogrammen för pojkar var fordonsprogrammet respektive specialutformade program och för flickor specialutformade program samt samhällsvetenskapsprogrammet.

Studiesituation vårterminen 2002 för elever med respektive utan stöd i årskurs 9. Kön. Procent

		Avgått gymnasie- skolan	Avbrutit gymnasie- skolan	Ej avgått från gymnasie- skolan	Ej intagen i gymnasie- skolan	Samtliga
Stöd i åk 9	Flickor	39	49	8	5	100
	Pojkar	39	51	6	5	100
	Totalt	39	50	6	5	100
Ej stöd i åk 9	Flickor	79	18	1	2	100
	Pojkar	74	23	2	1	100
	Totalt	77	20	1	1	100

Tabeller

Teckenförklaring

Explanation of symbols

–	Noll	Zero
0	Mindre än 0,5	Less than 0.5
0,0	Mindre än 0,05	Less than 0.05
..	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges	Data not available
.	Uppgift kan inte förekomma	Not applicable
*	Preliminär uppgift	Provisional figure

1. Studiesituation vårterminen 2002 för elever som slutade årskurs 9 vårterminen 1998. Social bakgrund och kön. Procent

1. State of education in spring term 2002 for pupils who completed year 9 in spring term. Social background and sex. Per cent

Socioekonomisk bakgrund	Kön	Avgått gymnasie-skolan	Avbrutit gymnasie-skolan	Ej avgått gymnasie-skolan	Ej sökt till gymnasie-skolan	Totalt	Antal
Ej facklärda arbetare	F	65	30	2	2	100	6 473
	P	56	37	4	2	100	7 508
Facklärda arbetare	F	75	23	1	1	100	8 245
	P	68	28	3	1	100	7 775
Lägre tjänstemän	F	79	18	1	1	100	4 668
	P	70	28	1	1	100	5 185
Tjänstemän mellannivå	F	85	14	1	1	100	9 447
	P	79	19	1	1	100	10 766
Högre tjänstemän	F	85	12	1	1	100	7 713
	P	83	15	0	1	100	7 712
Företagare/lantbrukare	F	77	18	0	4	100	3 351
	P	65	31	1	3	100	3 256
Övriga	F	57	36	2	4	100	3 631
	P	49	41	7	4	100	3 805
Samtliga	F	77	20	1	2	100	43 528
	P	70	26	2	2	100	46 007

2. Intagna i gymnasieskolan t.o.m. 2000. Social bakgrund och kön. Procent

2. Admitted at upper secondary school up to 2000 inclusive. Social background and sex.
Per cent

Socioekonomisk bakgrund	Kön	Samhälls- vetenskaps- programmet	Natur- vetenskaps- programmet	Special- utformat program	Individuella program	Övriga program	Totalt	Antal
Ej facklärd arbetare	F	29	9	4	13	46	100	6 401
	P	13	12	4	20	51	100	7 400
Facklärd arbetare	F	32	13	5	7	43	100	8 197
	P	16	15	5	11	52	100	7 749
Lägre tjänstemän	F	37	14	3	7	38	100	4 623
	P	19	20	7	10	44	100	5 143
Tjänstemän mellannivå	F	40	24	6	4	27	100	9 412
	P	25	30	7	5	33	100	10 734
Högre tjänstemän	F	40	35	6	2	16	100	7 726
	P	26	45	6	3	21	100	7 712
Företagare/ lantbrukare	F	37	22	3	8	29	100	3 248
	P	16	19	7	6	53	100	3 200
Övriga	F	29	20	2	15	34	100	3 553
	P	16	22	6	20	36	100	3 679
Samtliga	F	35	20	4	7	33	100	43 160
	P	20	24	6	10	40	100	45 617

3. Uppgift om intagna på program tre läsår efter grundskolan, elevpanel 1- 4. Kön. Procent

3. Data on admitted per programme three years after compulsory school, pupil panels 1-4. Sex. Per cent

Flickor	EP 1	EP 2	EP 3	EP4
3-4 årig teoretisk linje	39	44	7	..
2 årig teoretisk linje	14	8
2-3 årig yrkesinriktad linje	35	37	1	..
Studieförberedande program	.	.	35	..
Yrkesförberedande program	.	.	47	..
Specialutformade program	.	.	3	4
Individuella program	.	.	4	7
Specialkurs	4	4	1	.
Naturvetenskapsprogrammet	.	.	.	20
Samhällsvetenskapsprogrammet	.	.	.	35
Övriga program, varav:	.	.	.	33
Estetiska programmet	.	.	.	6
Omvårdnadsprogrammet	.	.	.	5
Barn & fritidsprogrammet	.	.	.	5
Hotell & restaurangprogrammet	.	.	.	5
Handel & administrationsprogrammet	.	.	.	3
Totalt linjer/program	92	93	98	98
Ej sökt, ej intagen	8	7	2	0
Sökt, ej intagen	.	.	.	1
Samtliga	100	100	100	100

Pojkar	EP 1	EP 2	EP 3	EP4
3-4 årig teoretisk linje	32	38	5	..
2 årig teoretisk linje	8	4
2-3 årig yrkesinriktad linje	46	47	2	..
Studieförberedande program	.	.	33	..
Yrkesförberedande program	.	.	49	..
Specialutformade program	.	.	3	6
Individuella program	.	.	3	10
Specialkurs	4	4	2	.
Naturvetenskapsprogrammet	.	.	.	24
Samhällsvetenskapsprogrammet	.	.	.	19
Övriga program, varav:	.	.	.	40
Elprogrammet	.	.	.	8
Fordonsprogrammet	.	.	.	5
Handel & administrationsprogrammet	.	.	.	4
Byggprogrammet	.	.	.	4
Hotell & restaurangprogrammet	.	.	.	4
Totalt linjer/program	90	93	97	98
Ej sökt, ej intagen	10	7	3	0
Sökt, ej intagen	.	.	.	1
Samtliga	100	100	100	100

4. Förhållande för ej intagna i gymnasieskolan höstterminen 1998. Social bakgrund och kön. Procent

4. Circumstances of those not starting upper secondary school in autumn 1998. Social background and sex. Per cent

Socioekonomisk bakgrund	Kön	Intagna			Ej sökt, ej intagen t.o.m. ht 01	Totalt
		ht 99	ht 00	ht 01		
Ej facklärd arbetare	F	61	19	12	9	100
	P	67	16	9	7	100
Facklärd arbetare	F	60	16	16	8	100
	P	72	17	7	4	100
Lägre tjänstemän	F	67	18	8	7	100
	P	68	22	5	5	100
Tjänstemän mellannivå	F	64	18	9	8	100
	P	65	18	9	9	100
Högre tjänstemän	F	67	11	11	11	100
	P	71	10	12	7	100
Företagare/Lantbrukare	F	66	7	3	24	100
	P	57	13	12	18	100
Övriga	F	57	15	14	14	100
	P	53	24	11	11	100
Totalt	F	62	16	11	11	100
	P	65	17	9	8	100

5. Studiesituation fyra år efter avslutad grundskola. Elevpanel 1–4. Program och kön. Procent

5. State of education four years after graduation of compulsory school. Pupil panels 1-4. Programme and sex. Per cent

Avgångna från:	Kön	Elevpanel 1	Elevpanel 2	Elevpanel 3	Elevpanel 4
Studieförberedande program	F	34	39	41	.
	P	28	34	36	.
Yrkesförberedande program	F	45	42	42	.
	P	49	47	45	.
Samhällvetenskapsprogrammet	F	.	.	.	27
	P	.	.	.	13
Naturvetenskapsprogrammet	F	.	.	.	14
	P	.	.	.	17
Specialutformade program	F	.	.	.	12
	P	.	.	.	11
Individuella program	F	.	.	.	0
	P	.	.	.	0
Övriga program	F	4	3	1	26
	P	4	3	1	30
Ej avgångna eller avbrutit	F	18	16	16	22
	P	18	15	18	29
Totalt	F	100	100	100	100
	P	100	100	100	100

6. Avgångna från gymnasieskolan t.o.m. 2002. Social bakgrund och kön. Procent

6. Graduated from upper secondary school up to 2002 inclusive. Social background and sex. Per cent

Socioekonomisk bakgrund	Kön	Samhälls- vetenskaps- programmet	Natur- vetenskaps- programmet	Special- utformade program	Individuella program	Övriga program	Totalt	Antal
Ej facklärd arbetare	F	27	7	13	0	53	100	4 232
	P	12	12	9	2	64	100	4 230
Facklärd arbetare	F	29	11	12	1	47	100	6 187
	P	16	15	11	1	58	100	5 340
Lägre tjänstemän	F	36	13	13	0	39	100	3 724
	P	15	21	19	0	45	100	3 618
Tjänstemän mellannivå	F	38	20	16	0	26	100	8 043
	P	20	29	19	0	33	100	8 576
Högre tjänstemän	F	38	31	17	0	14	100	6 655
	P	24	39	16	0	21	100	6 499
Företagare/ lantbrukare	F	38	17	15	0	30	100	2 642
	P	11	18	16	1	54	100	2 137
Övriga	F	26	20	20	1	32	100	2 118
	P	17	23	22	1	37	100	1 871
Totalt	F	34	18	15	0	33	100	33 602
	P	18	24	16	0	42	100	32 271

7. Studiesituation våren 2002 för elever som omfattades av stödåtgärder under högstadietiden. Kön. Procent

7. State of education in spring 2002 for pupils who finished year 9 in spring term 1998, in relation to the extent of remedial tuition taken during the later years of compulsory school. Per cent

	Kön	Avgått					Ej avgått	Avbrutit	Ej sökt	Totalt	Antal
		Samhälls- vetenskap- liga pro- grammet	Natur- vetenskap- liga pro- grammet	Special- utformade program	Individuella program	Övriga program					
Stödåtgärd i årskurs 9	F	5	2	7	1	23	7	48	5	100	3 096
	P	3	4	5	1	28	6	51	4	100	6 263
Stödåtgärd under högstadiet	F	10	3	8	1	28	6	39	4	100	6 641
	P	4	4	7	1	34	6	41	3	100	11 897
Ej stödåtgärd under högstadiet	F	29	15	12	0	25	0	17	1	100	36 887
	P	15	22	12	0	28	1	21	1	100	34 101

Fakta om statistiken

Sedan 1960-talet har Statistiska centralbyrån (SCB) samlat in uppgifter som belyser elevers väg genom skolväsendet. Insamlingen har skett inom ramen för projektet "Utvärdering genom uppföljning" där undersökningen "Elevpaneler för longitudinella studier" ingår. Medverkande i projektet är SCB, Göteborgs universitet, Skolverket, Högskoleverket och Lärarhögskolan i Stockholm.

Projektets syfte är att möjliggöra både längdsnitts- och tvärsnittsundersökningar av stora och representativa elevurval så att elevers väg genom utbildningssystemet kan belysas. Statistiken regleras inte av EU.

Detta omfattar statistiken

Elevpanelundersökningarna omfattar för närvarande sex paneler som vardera innehåller ett urval av mellan 5 000–10 000 individer. Den första panelen består av individer som fanns i årskurs 6 under vårterminen 1980. Panel 2–6 utgörs av elever som fanns i årskurs 3 vårterminerna 1982, 1987, 1992, 1997 och 2002. Det innebär att de sex elevpanelerna består med vissa undantag av elever födda åren 1967, 1972, 1977, 1982, 1987 och 1992.

I detta statistiska meddelande (SM) undersöks individerna i elevpanel 4 och deras skolgång mellan läsåren 1998/99 och 2001/2002.

Det mest använda statistiska måttet är andel i procent.

Statistiken redovisas på kön, SEI och program/programgrupp.

Definitioner och förklaringar

Variablerna i statistiken inhämtas främst genom register (Skolverkets elevregister). Variabler inhämtas även från skolorna via enkät, där skoladministrativa data samlas in.

Gymnasieskolans organisation

Våren 1991 fattade riksdagen beslut om den nya treåriga gymnasieskolan. Läsåret 1995/96 hade reformen införts i hela landet. Det innebär att höstterminen 1993 när de flesta eleverna i elevpanel 3 söker till gymnasieskolan så fanns det fortfarande en viss intagning till linjerna kvar.

Linjerna och specialkurserna i gymnasieskolan har ersatts av 16 nationella program samt specialutformade och individuella program. De nationella programmen är i allmänhet uppdelade i grenar som eleverna kan välja mellan från det andra året. Den nya gymnasieskolan är uppbyggd av olika kurser, där s.k. kärnämnen är obligatoriska för alla elever, utom på individuellt program.

På specialutformade program har eleverna möjlighet att kombinera delar från de nationella programmen på ett friare sätt.

Alla de elever som inte har tagits in på ett nationellt program eller som avbrutit en påbörjad utbildning erbjuds en utbildning på individuellt program. Programmet kan vara av olika längd och med mycket varierat innehåll.

Övriga program

Barn- och fritidsprogrammet, Byggprogrammet, Elprogrammet, Energiprogrammet, Estetiska programmet, Fordonsprogrammet, Handels- och administrationsprogrammet, Hantverksprogrammet, Hotell- och restaurangprogrammet, Industriprogrammet, Livsmedelsprogrammet, Medieprogrammet, Naturbruksprogrammet, Omvårdnadsprogrammet och Teknikprogrammet. Gruppen "övriga program" är inte jämförbar mellan elevpanelerna.

Avgångna

Avgångna från gymnasieskolan är de elever som fullföljt en gymnasieutbildning till och med vårterminen 2002.

Avbrutit gymnasieskolan

Detta gäller de elever som påbörjat studier i gymnasieskolan höstterminen 1998 eller höstterminen 1999, men inte avgått från sina gymnasiestudier vårterminen 2002 eller tidigare.

Ej avgått

Beteckningen ”ej avgått” gäller elever som tagits in höstterminen 2000 och ännu inte hunnit avgå från gymnasieskolan.

Socioekonomisk indelning (SEI)

För den förvärvsarbetande befolkningen består den socioekonomiska indelningen av 18 socioekonomiska grupper. Nedanstående sex grupper har bildats genom sammanslagningar av dessa.

Socioekonomiska grupper		Definitioner
Arbetare (yrken normalt organiserade inom LO)	11–12	Ej facklärd arbetare Yrken med krav på mindre än två års utbildning efter grundskola
Tjänstemän (yrken normalt organiserade inom TCO eller SACO/SR)	21–22	Facklärd arbetare Yrken med krav på två års utbildning efter grundskola
	33–36	Lägre tjänstemän Yrken med krav på mindre än tre års utbildning efter grundskola
	44–46	Tjänstemän på mellannivå Yrke med krav på tre men mindre än sex års utbildning efter grundskola
	54–60	Högre tjänstemän (inkl fria yrkesutövare med akademikeryrken) Yrken med krav på minst sex års utbildning efter grundskola
Företagare/Lantbrukare	76–87	Företagare (exkl. fria yrkesutövare med akademikeryrken) Egna företagare samt medhjälpare i familjemedlems företag. Inklusiva företagare som bildat aktieföretag och formellt är anställda i egna företag

De ovanstående grupperna utgör de egentliga socioekonomiska grupperna. SEI inbegriper emellertid även den ej förvärvsarbetande befolkningen vilken delas upp på olika befolkningsgrupper som i sin tur erhåller socioekonomisk kod efter tidigare yrke eller makes/makas yrke eller för studerande på studienivå.

För ytterligare information om Socioekonomisk indelning (SEI), se Statistiska centralbyråns MIS (Meddelanden i samordningsfrågor) 1982:4.

Stödundervisning

Med stödundervisning avses:

- anpassad studiegång,
- särskild undervisningsgrupp,
- specialundervisning på annat sätt.

Elever kan ha en, två eller alla tre formerna av stödundervisning i grundskolan.

Så görs statistiken

Urvalet i elevpanel fyra har gjorts i två steg. I steg ett valdes 35 kommuner med antalet elever i årskurs 2 som stratifieringsvariabel. Stockholms, Göteborgs och Malmö kommun ingår i urvalet. I det andra steget valdes klasser per kommun så att antalet elever i undersökningsgruppen skulle bli ca 10 000. Deltagandet i undersökningen är frivilligt.

Statistikens tillförlitlighet

I rapportens tabeller finns punktskattningar för undersökningens variabler i form av procenttal. Dessa är avrundade, vilket medför att radsumman av de enskilda procenttalen inte alltid är exakt 100 procent. Säkerheten i punktskattningarna skiljer sig mellan olika redovisningsgrupper. Generellt gäller att skattningar är säkrare i stora redovisningsgrupper än i små.

Små skillnader mellan olika redovisningsgrupper bör tolkas med försiktighet. Resultaten som avser elevpanel 1 och 2 är inte vägt med hänsyn till urvalssannolikheten.

Undertäckningens storlek är okänd men bedöms vara försumbar.

Övertäckningen i urvalet uppgår till ca fyra procent och utgörs av dem som fram till 2003 avlidit, gått i särskola eller flyttat utomlands.

De totala täckningsfelen är troligtvis små och bedöms därför ha en obetydlig inverkan på resultatens tillförlitlighet.

Bortfallet utgörs av dem som någon gång under grundskoleperioden avböjt medverkan i undersökningen eller fallit bort av sekretesskäl.

Bortfallet i urvalet, beräknat från urvalstillfället 1992, uppgår till fyra procent.

Bortfall och övertäckning utgör tillsammans åtta procent av urvalet.

Bra att veta

Resultat från elevpanelundersökningar publiceras i Statistiska meddelanden, serie UF. Dessa finns också på SCB:s webbplats.

Annan statistik

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild "Beskrivning av statistiken" på SCB:s webbplats, www.scb.se och via länken:

<http://www.scb.se/statinfo/2002/UF0501.asp>

Ytterligare information om forskning baserat på samma datamaterial återfinns vid Göteborgs Universitets hemsida, pågående forskning:

<http://safari.gu.se/pages/508.html>

In English

Summary

All the more pupils continue to upper secondary school but one in four drop out of studies

The share of pupils who begin an upper secondary education within three years of graduating compulsory school has increased to 98 per cent in this survey. The three previous surveys showed corresponding shares of 97 per cent (1997), 93 per cent (1992) and 91 per cent (1987).

Three quarters of pupils in upper secondary school have completed their upper secondary education four years after graduating compulsory school. This is a reduction by around 10 percentage points compared to the corresponding survey five years ago.

More and more pupils drop out of their upper secondary studies. The survey shows that around 25 per cent drop out of their studies.

Of pupils who have received remedial tuition in year 9, only around 40 per cent complete an upper secondary education within four years of graduating compulsory school.

They also drop out of their upper secondary studies to a greater extent now than previously. Four years after graduating compulsory school, half of those who received remedial tuition in year 9 have dropped out of their upper secondary studies. The survey carried out five years previously shows a corresponding share of around a third.

List of tables

Explanation of symbols	15
1. State of education in spring term 2002 for pupils who completed year 9 in spring term. Social background and sex. Per cent	15
2. Admitted at upper secondary school up to 2002 inclusive. Social background and sex. Per cent	16
3. Latest data on admitted per programme three years after compulsory school, pupil panels 1-4. Sex. Per cent	17
4. Circumstances of those not starting upper secondary school in autumn 1998. Social background and sex. Per cent	18
5. State of education four years after graduation of compulsory school. Pupil panels 1-4. Programme and sex. Per cent	18
6. Graduated from upper secondary school up to 2002 inclusive. Social background and sex. Per cent	19
7. State of education in spring 2002 for pupils who finished year 9 in spring term 1998, in relation to the extent of remedial tuition taken during the later years of compulsory school. Per cent	19

List of terms

Andel	Share
Antal	Number
Arbetare	Manual (blue-collar) worker
Avslutad	Completed
Avbrott	Dropped out (of studies)
Avgångna	Graduated pupils
Barn- och fritidsprogrammet	Child and Recreation Programme
Byggprogrammet	Construction Programme
Börja, påbörja	Start
Ej	Not
Elever	Pupils
Elevpanel	Pupil panel
Elprogrammet	Electrical Programme
Estetiska programmet	Arts Programme
Facklärdd arbetare	Specialist worker
Flickor	Girls
Fordonsprogrammet	Vehicle Engineering Programme
Fyra	Four
Fördelad	Distributed, divided
Fördelning	Distribution
Företagare	Self-employed person(s)
Föräldrar	Parents
Grundskola	Compulsory school
Gymnasieskola	Upper secondary school
Handels- och administrationsprogrammet	Business and Administration Programme
Hotell- restaurangprogrammet	Hotell, Restaurant and Catering Programme
Högre	Higher
Högstadiet	Higher years of compulsory school
Höstterminen	Autumn term
Individuella program	Individual programmes
Intagna	Admitted
Inte	Not
Jämförelse	Comparison
Kön	Sex
Lantbrukare	Farmer
Longitudinella studier	Longitudinal studies
Lägre	Lower
Mellannivå	Middle
Naturvetenskapsprogrammet	Natural science programmes
Pojkar	Boys
Procent	Per cent
Program	Programme

Saknas	Missing, unavailable
Samtliga	All
Samhällsvetenskapsprogrammet	Social science programme
Slutade	Ended, finished
Social bakgrund	Social background
Socioekonomisk indelning	Socio-economic classification
Specialutformade program	Specially designed programmes
Språk	Languages
Studier	Dropped out of studies
Studieavbrott	Drop-out
Studieförberedande	Preparing for further studies
Stödåtgärder	Remedial tuition
Sökt	Applied to
Teoretisk	Theoretical
Termin	Term
Tjänsteman	White-collar worker
Totalt	Total
Tre	Three
Uppgift	Data
Urval	Sample
Utbildning	Education
Val	Choice, option
Yrkesinriktad	Vocationally oriented
Yrkesförberedande	Vocational preparation
År	Year
Årskurs	Grade, School year
Omvårdnadsprogrammet	Health Care Programme
Övergång	Transition
Övriga	Other
Övriga program	Other programmes